

Sygn. akt II K 712/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2016 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku w Wydziale II Karnym

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Andrzej Haliński

Protokolant: staż. Kinga Wojtaszko

w obecności oskarżyciela skarbowego Urzędu Kontroli Skarbowej w G. – nie stawił się zawiadomiony prawidłowo

oraz Prokuratora Prokuratury Rejonowej G.-O. w G. – nie stawił się zawiadomiony prawidłowo

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach 14 stycznia, 17 marca, 18 maja i 07 września 2016 r.

sprawy:

I. J. z domu G., córki E. i W. z domu C., urodzonej w dniu (...) w G.

oskarżonej o to, że:

działając w okresie od 2 stycznia 2009 r. do 30 kwietnia 2009 r. w G. uchyliła się od opodatkowania i nie złożyła w Trzecim Urzędzie Skarbowym w G. zeznania o wysokości osiągniętego dochodu PIT-38 za 2008 r. i nie ujawniła uzyskanego przychodu w kwocie 70.744 zł z tytułu odpłatnego zbycia udziału w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz uzyskanego z tego tytułu dochodu w kwocie 70.744 zł, powodując uszczuplenie podatku dochodowego od osób fizycznych za 2008 r. w kwocie 13.441 zł

tj. o przestępstwo skarbowe z art. 54 § 2 kks

I. oskarżoną I. J. uznaje za winną popełnienia czynu zarzucanego jej w akcie oskarżenia z tym odmiennym ustaleniem, iż czynu tego dopuściła się w dniu 02 maja 2009 r., oraz z tym dodatkowym ustaleniem, iż oskarżona czynu tego dopuściła się mając w znacznym stopniu ograniczoną zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem, czyn ten kwalifikuje jako przestępstwo skarbowe z art. 54 § 2 kks w zw. z art. 11 § 2 kks i za to przy zastosowaniu art. 11 § 2 kks na podstawie art. 54 § 2 kks w zw. z art. 23 § 1 i 3 kks wymierza oskarżonej karę grzywny w wysokości 10 (dziesięciu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 70 zł (siedemdziesięciu złotych);

II. na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058 ze zm.) oraz § 14 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 3, § 16, § 19 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokat A. W. kwotę 1.446,48 zł (jednego tysiąca czterystu czterdziestu sześciu złotych 48/100) brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonej z urzędu;

III. na podstawie art. 626 § 1 kpk, art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks, art. 17 ust. 1 i 2, art. 21 pkt 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.) zwalnia oskarżoną I. J. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w całości, w tym opłaty.

UZASADNIENIE

Sąd w oparciu o zgromadzony w sprawie i ujawniony w toku przewodu sądowego materiał dowodowy ustalił następujący stan faktyczny:

I. J. pracowała jako sprzątaczką w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. i z tego tytułu od 1994 r. posiadała jeden udział w kapitale zakładowym tej spółki o wartości nominalnej 500 zł. W dniu 29 października 2008 r. sprzedała przedmiotowy udział firmie (...) Sp. z o.o. w W. za kwotę 35.799,52 Euro przeliczoną na złote polskie według wczesnego kursu NBP. Zgodnie z zawartą umową sprzedaży zapłała za udział nastąpiła w dwóch transzach – pierwsza w kwocie 70.744,40 zł została zapłacona w dniu 04 listopada 2008 r., druga w kwocie 58.953,68 zł została zapłacona w dniu 04 czerwca 2010 r. Płatność pierwszej z wymienionych transz nastąpiła w drodze przelewu bankowego z konta kupującej firmy na rachunek bankowy I. J. o numerze (...).

(...) Sp. z o.o. w W. w związku z dokonaną operacją złożyła w Trzecim Urzędzie Skarbowym w G. informację o przychodach z innych źródeł oraz o niektórych dochodach z kapitałów pieniężnych PIT-8C w roku 2008 wystawioną dla podatnika I. J. obejmującą wskazaną wyżej kwotę 70.744,40 zł.

Z kolei I. J. złożyła w Trzecim Urzędzie Skarbowym w G. jedynie zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym 2008 r. PIT-37 obejmujące kwotę dochodu 17.368,84 zł (ta sama kwota wynikała ze sporządzonego dla podatnika I. J. przez płatnika Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w G. informacji o dochodach oraz o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy PIT-11 za 2008 r.). Nie złożyła natomiast w ustawowym terminie do dnia 30 kwietnia 2009 r. zeznania o wysokości osiągniętego dochodu PIT-38 za 2008 r., obejmującego dochód ze wskazanej wyżej transakcji. Tym samym I. J. w dniu 02 maja 2009 r. w G. uchyliła się od opodatkowania i nie złożyła w Trzecim Urzędzie Skarbowym w G. przedmiotowego zeznania i nie ujawniła uzyskanego przychodu w kwocie 70.744 zł z tytułu odpłatnego zbycia udziału w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. na rzecz (...) Sp. z o.o. w W. oraz uzyskanego z tego tytułu dochodu w kwocie 70.744 zł, powodując uszczuplenie podatku dochodowego od osób fizycznych za 2008 r. w kwocie 13.441 zł.

Po przeprowadzeniu kontroli we wskazanym wyżej zakresie Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w L. decyzją z dnia 21 czerwca 2013 r. określił I. J. zobowiązanie podatkowe w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2008 r. z tytułu zbycia papierów wartościowych we wskazanej wyżej wysokości 13.441 zł.

/Dowód: częściowo wyjaśnienia oskarżonej I. J. k. 53, 152; informacja z Urzędu Kontroli Skarbowej w L. z załącznikami k. 187-201; kopia informacji PIT-8C k. 9; kopia informacji PIT-11 k. 26; kopia zeznania PIT-37 k. 28-29; protokół kontroli skarbowej k. 3-4; kopia decyzji Dyrektora (...) w L. k. 6-7/

Urząd Kontroli Skarbowej w G. oskarżył I. J. o to, że działając w okresie od 2 stycznia 2009 r. do 30 kwietnia 2009 r. w G. uchyliła się od opodatkowania i nie złożyła w Trzecim Urzędzie Skarbowym w G. zeznania o wysokości osiągniętego dochodu PIT-38 za 2008 r. i nie ujawniła uzyskanego przychodu w kwocie 70.744 zł z tytułu odpłatnego zbycia udziału w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz uzyskanego z tego tytułu dochodu w kwocie 70.744 zł, powodując uszczuplenie podatku dochodowego od osób fizycznych za 2008 r. w kwocie 13.441 zł, tj. o przestępstwo skarbowe z art. 54 § 2 kks.

/Akt oskarżenia k. 63-64/

Oskarżona I. J. jest mężatką, ma troje dorosłych dzieci, nikt nie pozostaje na jej utrzymaniu. Posiada wykształcenie podstawowe, nie ma wyuczonego zawodu, aktualnie jest na emeryturze i w toku postępowania osiągała z tego tytułu dochód w kwocie 600 zł miesięcznie, nie osiąga innych dochodów, nie posiada majątku. Odnośnie stanu zdrowia wskazuje na zaniki pamięci, w świetle jej deklaracji nie leczyła się psychiatrycznie ani odwykowo, nie deklaruje również uzależnień. I. J. nie była jak dotychczas karana.

/Dowód: dane o oskarżonej k. 71; dane o karalności k. 217/

Z uwagi na pojawienie się w toku postępowania wątpliwości odnośnie stanu zdrowia psychicznego oskarżonej I. J. w czasie popełnienia zarzucanego jej czynu oraz w toku postępowania zasięgnięto opinii dwóch biegłych lekarzy psychiatrów. W wydanej pisemnej opinii sądowo-psychiatrycznej biegli zgodnie stwierdzili, że oskarżona nie jest chora psychicznie ani upośledzona umysłowo, rozpoznali natomiast u niej cechy zespołu otępiennego. Brak podstaw do przyjęcia, aby oskarżona w inkryminowanym czasie znajdowała się w stanie zaburzeń psychotycznych, natomiast jej sprawność intelektualna kształtuje się poniżej przeciętnej i wykazuje ona organiczne zmiany w (...) oraz cechy zespołu psychoorganicznego otępiennego, które to odchylenia w stanie psychicznym mają wpływ na ocenę jej poczytalności w niniejszej sprawie. W odniesieniu do zarzucanego jej czynu oskarżona I. J. miała w znacznym stopniu ograniczoną zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem.

Z opinii sądowo-psychologicznej dotyczącej oskarżonej wynika, że poziom rozwoju jej funkcji intelektualnych mieści się w dolnych granicach ociężałości umysłowej, zaś jej funkcje pamięci są globalnie obniżone i wykazuje ona obecność organicznych zmian w obrębie centralnego układu nerwowego. Oskarżona wykazuje cechy zespołu organicznego otępiennego, jej osobowość jej zubożała, jednakże nie stwierdzono u niej ostrych objawów psychotycznych.

/Dowód: opinia sądowo-psychiatryczna k. 146-147; opinia sądowo-psychologiczna k. 148-150/

Oskarżona I. J. przesłuchana w toku postępowania przygotowawczego przyznała się, że nie zapłaciła podatku od sprzedaży akcji. Wskazała, że nie pamięta już szczegółów związanych z tymi akcjami, wszystko załatwiała dyrekcja (...), gdzie pracowała w 2008 r. jako sprzątaczką. Przyznała, że otrzymała pieniądze za sprzedaż tych akcji i z tego, co pamięta, odebrała je w kasie (...), nie pamięta natomiast, czy ktoś kiedyś powiedział jej, że będzie musiała zapłacić od tego jakiś podatek, ale wydaje jej się, że nikt jej czegoś takiego nie mówił. Dodała, że roczne rozliczenia podatku robił za nią zakład pracy i nie przypomina sobie, żeby samodzielnie składała PIT-y do Urzędu Skarbowego. Przyznała ponadto, że podatek z decyzji nie jest zapłacony, gdyż ma bardzo trudną sytuację finansową, zalega z płatnościami za mieszkanie, jej emerytura jest bardzo niska i nie stać jej na samodzielne utrzymanie.

Na rozprawie oskarżona I. J. przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu. Wyjaśniła, że nie zostało to odprowadzone jak należy i będzie się starała to uzupełnić. Odpowiadając na pytania stwierdziła, że było to w 2008 r. albo 2009 r. i pieniądze, które za to uzyskała, rozeszły się, w tym na zadłużenie za mieszkanie, było trochę tych pieniędzy, nie pamięta dokładnie, ale mniej więcej 10.000-12.000 zł. Wskazała, że nie wie, dlaczego nie odprowadziła tego podatku, jakoś jej to umknęło i musi coś zrobić, żeby to uregulować. Dodała, że wydaje się jej, że nie dostała wtedy 70.000 zł, ale około 10.000 zł, miała dostać tę pierwszą kwotę, ale na rękę tego nie miała. Stwierdziła, że na pewno nie dostała tych pieniędzy na konto, dostała je przez pocztę listonoszem do domu i jest pewna, że nie było to 70.000 zł. Oskarżona wyjaśniła również, że w sumie załatwiali to jej syn i córka, ale nie potrafiła wskazać szczegółów tej pomocy. Dodała, że o ile dobrze pamięta, to zeznanie podatkowe w tamtym czasie sporządzała jej córka, nie potrafiła wskazać szczegółów dotyczących zeznań podatkowych, jak również dokumentów dotyczących sprzedaży udziałów. Oskarżona podtrzymała poprzednie wyjaśnienia i dodała, że wydaje się jej, że pieniądze odbierała chyba w zakładzie pracy, bo nie miała konta założonego, na pewno nie przyniósł jej tego listonosz.

/Dowód: wyjaśnienia oskarżonej I. J. k. 53, 152/

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu analiza zgromadzonego w sprawie i ujawnionego w toku przewodu sądowego materiału dowodowego prowadzi do jednoznacznego uznania, że oskarżona I. J. dopuściła się popełnienia czynu zarzucanego jej w akcie oskarżenia, przy czym Sąd dokonał nieznacznej modyfikacji opisu czynu w zakresie daty jego popełnienia, a także uzupełnił opis czynu stosownie do treści wniosków opinii sądowo-psychiatrycznej dotyczącej oskarżonej.

Do powyższego wniosku Sąd doszedł po dokonaniu analizy całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Sąd opierał poczynione ustalenia po części na wyjaśnieniach oskarżonej I. J., ze wskazanymi jednak dalej istotnymi zastrzeżeniami, oraz przede wszystkim na dowodach dokumentarnych. Te ostatnie zostały

sporządzone przez upoważnione do tego osoby i we właściwej formie, ich autentyczność nie budzi wątpliwości Sądu, nie była również kwestionowana przez strony. W efekcie należy je uznać za w pełni wartościowy materiał dowodowy. Istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy nie miały natomiast zeznania świadków A. J. i M. H..

Jeżeli chodzi o dowody dokumentarne wskazać należy, iż z informacji z Urzędu Kontroli Skarbowej w L. z załącznikami (k. 187-201) wynikają okoliczności dotyczące zbycia w formie sprzedaży przez oskarżoną I. J. na rzecz firmy (...) Sp. z o.o. w W. udziału w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G., w tym kwota uzyskana przez oskarżoną z tytułu tej transakcji oraz forma jej zapłaty, w tym istotna z punktu widzenia zarzutu postawionego oskarżonej w niniejszej sprawie okoliczność, iż zapłata pierwszej transzy w kwocie 70.744,40 zł nastąpiła w dniu 04 listopada 2008 r. w drodze przelewu bankowego z konta kupującej firmy na rachunek bankowy I. J..

Z kolei z dowodu w postaci kopii informacji PIT-8C (k. 9) wynika, iż (...) Sp. z o.o. w W. w związku z dokonaną i wskazaną wyżej operacją złożyła w Trzecim Urzędzie Skarbowym w G. informację o przychodach z innych źródeł oraz o niektórych dochodach z kapitałów pieniężnych PIT-8C w roku 2008 wystawioną dla podatnika I. J. obejmującą wskazaną wyżej kwotę 70.744,40 zł. Natomiast na podstawie dowodów w postaci kopii informacji PIT-11 (k. 26) i kopii zeznania PIT-37 (k. 28-29) Sąd ustalił, że I. J. złożyła w Trzecim Urzędzie Skarbowym w G. jedynie zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym 2008 r. PIT-37 obejmujące kwotę dochodu 17.368,84 zł. Brak natomiast dowodu na to, by oskarżona złożyła w ustawowym terminie do dnia 30 kwietnia 2009 r. zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu PIT-38 za 2008 r. obejmujące dochód ze wskazanej wyżej transakcji.

Dalsze dokumenty w postaci protokołu kontroli skarbowej (k. 3-4) i kopii decyzji Dyrektora (...) w L. (k. 6-7) dotyczą już okoliczności ustaleń poczynionych przez organy podatkowe w związku z wykryciem, że I. J. nie złożyła wspomnianego wyżej zeznania podatkowego PIT-38 i nie ujawniła uzyskanego przychodu w kwocie 70.744 zł z tytułu odpłatnego zbycia udziału w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. na rzecz (...) Sp. z o.o. w W. oraz uzyskanego z tego tytułu dochodu w kwocie 70.744 zł, powodując uszczuplenie podatku dochodowego od osób fizycznych za 2008 r. w kwocie 13.441 zł. Okoliczności wynikające z tych dokumentów nie budzą wątpliwości i znajdują oparcie we wskazanych dalej przepisach prawnych.

W świetle powyższych dowodów za jedynie częściowo wiarygodne należy uznać wyjaśnienia złożone przez oskarżoną I. J.. Trudno przy tym jednoznacznie stwierdzić, czy wynika to z celowego podawania przez oskarżoną okoliczności niezgodnych ze stanem rzeczywistym w celu obrony, co wydaje się mało prawdopodobne z uwagi na przyznanie się oskarżonej do winy, czy bardziej z okoliczności będących wynikiem deklarowanych przez oskarżoną i wynikających również z opinii sądowo-psychiatrycznej i opinii sądowo-psychologicznej problemów oskarżonej z pamięcią i globalnego obniżenia jej funkcji pamięci. Ta druga okoliczność wydaje się bardziej prawdopodobna, mając na uwadze, iż oskarżona w pewnych kwestiach, np. dotyczących sposobu wypłacenia jej kwoty pierwszej transzy za sprzedaż udziału, kilkakrotnie zmieniała swoje stanowisko (pomimo że kwestia ta nie ma decydującego znaczenia dla oceny zasadności zarzutu postawionego oskarżonej) i deklarowała brak pamięci co do tak podstawowych okoliczności, jak dokładna wysokość kwoty, jaka została jej wówczas wypłacona. Okoliczności te nakazywały ostrożną ocenę wyjaśnień oskarżonej oraz ich wnikliwe weryfikowanie za pomocą innych dowodów, zwłaszcza wspomnianych wyżej pewnych i obiektywnych dowodów dokumentarnych.

Jak już wskazano, oskarżona I. J. w istocie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu, potwierdzając, iż nie złożyła w terminie deklaracji podatkowej dotyczącej dochodu uzyskanego z tytułu sprzedaży udziału i nie uiściła związanego z tym podatku dochodowego. W trakcie pierwszego przesłuchania dodała, iż nie pamięta, czy ktoś powiedział jej, że będzie musiała zapłacić jakiś podatek z tym związany, ale wydaje jej się, że nikt jej czegoś takiego nie mówił, co może wskazywać, iż powoływała się na brak świadomości co do istnienia obowiązku uiszczenia takiego podatku i tym samym miała na celu wykazanie, że zarzucanego jej czynu nie popełniła w sposób umyślny. W ocenie Sądu brak jednak podstaw do uznania takiego stwierdzenia za wiarygodne. Po pierwsze wskazać należy, iż to, że od dochodów, także związanych ze sprzedażą udziałów, płaci się podatek dochodowy, jest wiedzą powszechną, znaną każdej dorosłej osobie, zaś z wniosków wspomnianych opinii dotyczących oskarżonej nie wynika, aby jej poczytalność była całkowicie wyłączona i tym samym mogła ona nie zdawać sobie sprawy z charakteru popełnionego czynu. Po

drugie i nawet istotniejsze I. J. nie powoływała się już na tę okoliczność w trakcie przesłuchania na rozprawie, wprost wskazując, iż podatek nie został odprowadzony jak należy i że tym samym zdawała sobie sprawę z konieczności jego uiszczenia, a tym samym uprzedniego złożenia stosownego zeznania podatkowego.

Relacje oskarżonej co do szczegółów transakcji zbycia udziału nie są jasne, konsekwentne i nie do końca współgrają z treścią dowodów dokumentarnych, co może być jednak usprawiedliwione wspomnianymi wyżej okolicznościami dotyczącymi problemów oskarżonej z pamięcią, z uwzględnieniem również upływu czasu od opisywanych zdarzeń do momentu składania wyjaśnień przez oskarżoną. Kwota zapłacona oskarżonej z tytułu sprzedaży udziału w zakresie istotnej z punktu widzenia zarzutu postawionego w niniejszej sprawie pierwszej transzy (70.744,40 zł) oraz forma jej zapłaty w postaci przelewu bankowego na rachunek oskarżonej wynikają jednoznacznie z omówionych już dowodów dokumentarnych. Natomiast oskarżona w kwestiach tych wyjaśniła początkowo, że pieniądze odebrała w kasie (...) (w domyśle Północnego), by w trakcie rozprawy podać najpierw, iż na pewno nie dostała tych pieniędzy na konto i dostała je przez pocztę listonoszem do domu, a następnie po odczytaniu pierwszych wyjaśnień stwierdzić, że wydaje się jej, iż pieniądze odbierała chyba w zakładzie pracy, bo nie miała konta założonego, a na pewno nie przyniósł jej tego listonosz. Co do uzyskanej kwoty wyjaśniła, że nie była to kwota około 70.000 zł, lecz kwota rzędu 10.000-12.000 zł. Przedmiotowe twierdzenia oskarżonej z uwagi na treść jednoznacznych dowodów dokumentarnych należy uznać za niewiarygodne.

Ponadto oskarżona tłumaczyła, iż podatek dochodowy wynikający z opisanej wcześniej decyzji nie został przez nią zapłacony z uwagi na jej trudną, krytyczną sytuację finansową, i w tym zakresie brak podstaw do kwestionowania wiarygodności jej twierdzeń. Z drugiej strony oskarżona nie potrafiła logicznie wskazać, na co dokładnie przeznaczyła pieniądze uzyskane z tytułu sprzedaży udziału i dlaczego nie uiszcila podatku już wówczas, gdy pieniędzmi tymi dysponowała, jak już wskazano, z jej relacji wynika przy tym, że miała być to kwota znacznie niższa niż wynikająca z dowodów dokumentarnych. I. J. zaznaczyła przy tym, że sprawę tę załatwiali jej syn i córka, nie potrafiąc jednak wskazać szczegółów tej pomocy.

Ta ostatnia okoliczność wzbudziła wątpliwości Sądu, czy pieniądze pochodzące ze sprzedaży udziału nie zostały w jakiś sposób przywłaszczone przez członków rodziny oskarżonej tak, że ta ostatnia nie zdawała sobie nawet sprawy z wysokości kwoty uzyskanej z tego tytułu. Mogłoby to tłumaczyć część wskazanych wyżej niejasności wynikających z wyjaśnień oskarżonej, zaś członkowie rodziny oskarżonej dopuszczając się takiego zachowania mogli wykorzystać stan zdrowia I. J.. Stało się to powodem dopuszczenia dowodów z zeznań świadków A. J. i M. H.. W ocenie Sądu brak jednak dowodów pozwalających przyjąć wskazaną wyżej tezę i pozostaje ona jedynie w sferze hipotez, także mając na uwadze treść dowodów dokumentarnych, w tym to, że oskarżona podpisała umowę zbycia udziału, z której jednoznacznie wynika wysokość kwoty jej z tego tytułu przysługującej, zaś kwota ta została następnie przelana na jej rachunek bankowy.

Zeznania wspomnianych świadków nie mają istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem nie podali oni żadnych okoliczności mogących mieć znaczenie dla tego rozstrzygnięcia. A. J. nie był w stanie wskazać, czy jego matka w ramach pracy w (...) otrzymała jednorazowo jakąś większą gotówkę i czy posiadała jakiegokolwiek udziały, co może budzić wątpliwości przy uwzględnieniu, iż zamieszkiwał wówczas z oskarżoną. Zaprzeczył również, aby udzielał matce jakiegokolwiek pomocy w tych kwestiach, w tym w sferze podatkowej, dodając, że czyniła to jego siostra M.. Z kolei świadek M. H. przyznała, że wie, iż jej matka otrzymała pieniądze ze zbycia udziałów w spółce (...), nie była jednak w stanie wskazać szczegółów z tym związanych, w tym dotyczących sposobu rozdysponowania kwoty pochodzącej z tej transakcji (wspomniała jedynie o remoncie mieszkania, jednak za znacznie niższą kwotę). Przyznała, że niekiedy pomagała matce w rozliczaniu podatków, jednak nie dotyczyło to PIT-u związanego z dochodem pochodzącym ze sprzedaży udziałów. W konsekwencji zeznania obojga świadków nie mogły mieć istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że zebrany w toku postępowania materiał dowodowy pozwala na przypisanie oskarżonej I. J. popełnienia czynu zarzucanego jej w akcie oskarżenia z tym odmiennym ustaleniem, iż czynu tego oskarżona dopuściła się w dniu 02 maja 2009 r., oraz z tym dodatkowym ustaleniem, iż oskarżona czynu tego

dopuszcza się mając w znacznym stopniu ograniczoną zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem. To ostatecznie ustalenie wynika z treści wniosków opinii sądowo-psychiatrycznej dotyczącej oskarżonej. Natomiast w kwestii ustalonej przez Sąd daty popełnienia czynu wskazać należy, iż w akcie oskarżenia jako datę popełnienia czynu wskazano okres od 02 stycznia 2009 r. do 30 kwietnia 2009 r., co zdaniem Sądu jest nieprawidłowe, albowiem w sytuacji zaistniałej w niniejszej sprawie nie można mówić o czynie trwałym, popełnionym przez dłuższy okres. Sąd stoi na stanowisku, iż przestępstwo skarbowe przypisane oskarżonej zostało popełnione w pierwszym dniu po okresie, w którym oskarżona mogła w ustawowo określonym terminie złożyć stosowną deklarację podatkową i wpłacić podatek. Oskarżona stosownie do treści obowiązujących w tym zakresie i wskazanych dalej przepisów mogła to uczynić do dnia 30 kwietnia roku następnego po roku podatkowym, tj. roku 2009, czego jednak nie zrobiła. Biorąc pod uwagę, że kolejny dzień był dniem wolnym od pracy, w ocenie Sądu przypisanego jej przestępstwa skarbowego dopuściła się w dniu kolejnym, tj. 02 maja 2009 r.

W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości możliwość przypisania oskarżonej winy w odniesieniu do przypisanego jej czynu, aczkolwiek w świetle treści wniosków opinii sądowo-psychiatrycznej należało uznać, iż oskarżona I. J. działała w warunkach ograniczonej poczytalności, określonych w art. 11 § 2 kks. Z uwagi na ujawnione w toku postępowania wątpliwości odnośnie poczytalności oskarżonej dopuszczono bowiem dowód z opinii sądowo-psychiatrycznej, w której biegli zgodnie stwierdzili, iż oskarżona nie jest chora psychicznie ani upośledzona umysłowo, rozpoznali natomiast u niej cechy zespołu otępiennego. Wprawdzie brak podstaw do przyjęcia, aby oskarżona w inkryminowanym czasie znajdowała się w stanie zaburzeń psychotycznych, jednakże w świetle wniosków opinii jej sprawność intelektualna kształtuje się poniżej przeciętnej i wykazuje ona organiczne zmiany w (...) oraz cechy zespołu psychoorganicznego otępiennego, które to odchylenia w stanie psychicznym mają wpływ na ocenę jej poczytalności w niniejszej sprawie. W konsekwencji w odniesieniu do przypisanego jej czynu oskarżona I. J. miała w znacznym stopniu ograniczoną zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem. Z wnioskami opinii sądowo-psychiatrycznej korespondują wnioski opinii sądowo-psychologicznej dotyczącej oskarżonej, w świetle których poziom rozwoju jej funkcji intelektualnych mieści się w dolnych granicach ociężałości umysłowej, zaś jej funkcje pamięci są globalnie obniżone i wykazuje ona obecność organicznych zmian w obrębie centralnego układu nerwowego, przy czym oskarżona wykazuje cechy zespołu organicznego otępiennego, jej osobowość jej zubożała, jednakże nie stwierdzono u niej ostrych objawów psychotycznych. Sąd uznał przedmiotowe opinie za pełnowartościowy materiał dowodowy, są one bowiem logiczne, zupełne, należyście uzasadnione i zostały sporządzone przez osoby dysponujące wymaganą wiedzą specjalną, zaś korespondujące ze sobą wnioski opinii nie były podważane przez żadną ze stron postępowania i nie budzą również wątpliwości Sądu.

Z uwagi na zacytowaną treść opinii sądowo-psychiatrycznej należało uznać, że istnieje podstawa do przypisania oskarżonej I. J. winy w zakresie dotyczącym popełnionego przez nią czynu, nie zachodzą bowiem warunki określone w art. 11 § 1 kks. Charakter przedmiotowego czynu, który stanowi jedno z najpowszechniej popełnianych przestępstw skarbowych, przemawia za uznaniem, iż oskarżona bez wątpienia zdawała sobie także sprawę z jego karalności. W ocenie Sądu oskarżona działała umyślnie, w formie zamiaru bezpośredniego, swoim zamiarem obejmując zarówno uchylenie się od opodatkowania poprzez niezłożenie właściwej deklaracji podatkowej, jak i narażenie w ten sposób podatku dochodowego od osób fizycznych na uszczuplenie. Ze wskazanych już wyżej względów zdaniem Sądu za niewiarygodne należy uznać twierdzenia oskarżonej mogące kwestionować istnienie po jej stronie świadomości konieczności uiszczenia podatku dochodowego od przychodu uzyskanego z tytułu sprzedaży udziału. Warto przy tym raz jeszcze zaznaczyć, iż oskarżona kwestię tę podnosiła jedynie w trakcie pierwszego przesłuchania, nie powołując się już na nią na rozprawie, wówczas złożyła bowiem wyjaśnienia, w których nie kwestionowała istnienia po jej stronie takiego obowiązku i swojej świadomości o przedmiotowym obowiązku.

Sąd podzielił stanowisko oskarżyciela odnośnie kwalifikacji prawnej czynu popełnionego przez oskarżoną. W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że czyn ten należało zakwalifikować jako przestępstwo skarbowe z art. 54 § 2 kks. Oskarżona nie złożyła bowiem w ustawowym terminie stosownej deklaracji podatkowej, uchylając się tym samym od opodatkowania i narażając w ten sposób podatek dochodowy od osób fizycznych za 2008 r. na uszczuplenie. Przy uwzględnieniu, że kwota podatku narażonego na uszczuplenie wynosiła 13.441 zł i tym samym przekraczała ustawowy

próg określony w art. 53 § 6 w zw. z § 3 kks, ale jednocześnie nie przekraczała dwustukrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia w chwili czynu i tym samym stanowiła małą wartość w rozumieniu art. 53 § 14 kks, zachowanie oskarżonej należało uznać za przestępstwo skarbowe określone w art. 54 § 2 kks.

Wskazać należy, iż stosownie do treści art. 45 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (zwanej dalej ustawą) podatnicy są obowiązani składać urzędom skarbowym zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym w terminie do dnia 30 kwietnia roku następującego po roku podatkowym. Takie zeznanie zostało przez oskarżoną złożone, nie obejmowało jednak dochodu osiągniętego ze wskazanej wyżej transakcji. Z kolei zgodnie z treścią art. 45 ust. 1a pkt 1 wskazanej ustawy w terminie określonym w ust. 1 (a więc wyżej wskazanym) podatnicy są obowiązani składać urzędom skarbowym odrębne zeznania o wysokości osiągniętego w roku podatkowym dochodu (poniesionej straty) z kapitałów opodatkowanych na zasadach określonych w art. 30b ustawy. Ten ostatni przepis w ust. 1 stanowi natomiast, iż od dochodów uzyskanych m. in. z odpłatnego zbycia udziałów podatek dochodowy wynosi 19% uzyskanego dochodu, zaś w ust. 6 stanowi, iż po zakończeniu roku podatkowego podatnik jest obowiązany w zeznaniu podatkowym, o którym mowa w art. 45 ust. 1a pkt 1 ustawy, wykazać dochody uzyskane w roku podatkowym z odpłatnego zbycia udziałów. Oskarżona tego nie uczyniła, nie składając stosownego zeznania PIT-38, tym samym nie stosując się do obowiązków wynikających z zacytowanych wyżej przepisów.

Kwalifikację prawną czynu przypisanego oskarżonej uzupełnia art. 11 § 2 kks, albowiem ze wskazanych już względów należało uznać, iż oskarżona I. J. czynu tego dopuściła się mając w znacznym stopniu ograniczoną zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem.

Uznając oskarżoną za winną popełnienia opisanego wyżej przestępstwa skarbowego Sąd przy zastosowaniu art. 11 § 2 kks na podstawie art. 54 § 2 kks w zw. z art. 23 § 1 i 3 kks wymierzył oskarżonej karę grzywny w wysokości 10 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 70 zł. W ocenie Sądu wymierzona oskarżonej kara jest odpowiednia i stosownie do treści art. 12 § 1 kks jej dolegliwość nie przekracza stopnia winy oskarżonej i uwzględnia stopień społecznej szkodliwości popełnionego przez nią czynu oraz pozwoleń na osiągnięcie celów zapobiegawczych i wychowawczych w odniesieniu do oskarżonej, jak również na spełnienie potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Wskazać należy, iż czyn przypisany oskarżonej przy uwzględnieniu treści art. 23 § 1 kks i art. 11 § 2 kks jest zagrożony karą grzywny w wysokości od 10 do 480 stawek dziennych. Tak więc orzeczona kara grzywny jest w swojej wysokości w istocie równa minimalnej karze możliwej do wymierzenia i w konsekwencji nie sposób uznać ją za nadmiernie surową.

Sąd nie dopatrył się w niniejszej sprawie okoliczności, które mogłyby zostać uznane za obciążające przy określaniu sądowego wymiaru kary. Z kolei jako okoliczności łagodzące Sąd potraktował dotychczasową niekaralność oskarżonej oraz przyznanie się przez nią do winy. Przede wszystkim jednak okolicznością taką jest wspomniane wyżej uznanie, iż oskarżona przypisanego jej czynu dokonała działając w warunkach ograniczonej poczytalności. Ma to z uwagi na treść art. 11 § 2 kks wpływ na ustawowy wymiar kary, ale jedynie w odniesieniu do górnej granicy ustawowego zagrożenia, natomiast zdaniem Sądu okoliczność ta powinna być brana pod uwagę również jako okoliczność łagodząca przy określaniu sądowego wymiaru kary, albowiem ma wpływ na ocenę stopnia winy sprawcy przestępstwa, zmniejszając ten stopień. Stosownie do treści art. 11 § 2 kkw okoliczność ta uprawniała Sąd nawet do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo odstąpienia od jej wymierzenia, do czego Sądowi nie widział jednak podstaw z uwagi na brak dalszych, szczególnych przesłanek do zastosowania tych instytucji.

Określając wysokość stawki dziennej grzywny wymierzonej oskarżonej Sąd miał na uwadze przesłanki określone w art. 23 § 3 kks. Podkreślenia wymaga, że wysokość stawki dziennej grzywny nie może być niższa od jednej trzydziestej części minimalnego wynagrodzenia (aktualnie 61,66 zł) oraz nie może przekraczać czterystukrotności minimalnego wynagrodzenia. Tym samym ustalona przez Sąd wysokość stawki dziennej jedynie nieznacznie przekracza ustawowe minimum, co wynika z aktualnej sytuacji materialnej oskarżonej, która utrzymuje się ze stosunkowo niewysokiej emerytury.

Sąd orzekł również o kosztach procesu. Przede wszystkim na mocy stosownych przepisów zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokat A. W. kwotę 1.446,48 zł brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonej z urzędu. Ponadto Sąd na mocy art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks i art. 17 ust. 1 i 2, art. 21 pkt 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych pomimo wydania wyroku skazującego zwolnił oskarżoną I. J. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w całości, w tym opłaty, uznając, iż jej aktualna sytuacja, w tym niewielkie dochody, przemawia za uznaniem, iż uiszczenie tych kosztów byłoby dla oskarżonej nadmiernie dolegliwe.